

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,65 zł.
Z odnośniami miesięcznie	1,75 zł.
W agencjach miesięcznie	1,75 zł.
Przez pocztę, już z odnośniami	1,98 zł.

Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w nakładach, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201.082.
Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.
Tel. 44. Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 33.
Główny redaktor: Dyonizy Kowalski.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-lam od wiersza piąty lub jego miejsce 6 groszy — Rekl. za tekst wiersz 3-lam. 12 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Chojnice, wtorek 24 czerwca 1924 r.

Kongres rolniczy.

Przez 3 dni trwał w Warszawie zjazd rolników z całej Polski. Pierwsze to właściwie w odrodzonej Polsce skupienie sił rolniczych w tych rozmiarach, ażeby wspólnymi siłami za wspólnym porozumieniem przystąpić w dalszym ciągu do jednolitej walki nad środkami i sposobami ku wydobyciu rolnictwa z dotychczasowego ciężkiego położenia. Kto wie, czy rolnictwo nasze nie przeżywa w obecnych warunkach podobnie ciężkiego położenia, co przemysł. Obliczono, że na obszarze obecnej Polski, wynosiły przedwojenne podatki gruntowe wraz z podatkami budynkowymi 38 268 000 złotych, obecnie jedynie na podatek gruntowy przypada 55 milionów złotych, a zatem obciążenie rolnictwa jest w stosunku przedwojennym o 66 procent większe. Pozatem rolnictwo zapłacić musi połowę należnego na rok bieżący podatku majątkowego czyli 165 milionów złotych. Z podatku dochodowego przypada na rolnictwo 42 300 000 złotych. Ogółem podatki bezpośrednio gruntowy, majątkowy i dochodowy obciążają rolnictwo sumą 263 800 000 złotych. A do tego dochodzą podatki samorządów, powiatowe, gminne itd.

Same te podatki zasługują na to, ażeby rolnicy na wspólnych naradach zastanowili się nad tem, o ile rolnictwo bez szkody dla siebie i dla kraju zdoła je w dalszym ciągu ponieść.

W kongresie brało udział około 1100 delegatów, przedstawiających 58 stowarzyszeń i organizacji rolniczych. Kongres otworzył wstępnie przemówieniem minister rolnictwa p. Janicki. Obecni byli również p. Prezydent Rzeczypospolitej, prezes ministrów, ministrowie rolnictwa i reformy rolnej i marszałkowie Sejmu i Senatu. Minister rolnictwa w swej mowie potwierdził, że położenie rolnictwa jest istotnie ciężkie i przywrócić pomoc rządową w granicach dozwolonych, ponieważ kraj bez zdrowego rolnictwa nie może na leżycie się rozwijać.

Najważniejsze narady zjazdu rolniczego odbywały się w poszczególnych sekcjach. Sekcja I. była społeczno-gospodarczą. Na niej była dyskusja nad referatem p. Góscickiego: „rola rolnictwa w całokształcie życia gospodarczego”. Dalej wygłosił referat prezes Izby rolniczej w Toruniu p. Tempicki o „ustępowaniu cen w rolnictwie z drożyzną artykułów przemysłowych”. Pan Sapięha miał wykład: „Rola Kresów Wschodnich w gospodarstwie narodowym”. Pan Chrzanowski miał wykład: „Polityka handlowa a rolnictwo”, dalej były wykłady o rewizji taryfy celnej, o podatkach a rolnictwie, o stanie zagadnienia robotników rolnych w Polsce na tle dotychczasowych umów zbiorowych, o ubezpieczeniu społecznym w rolnictwie.

W sekcji II dotyczącej produkcji roślinnej wśród ważnych referatów wymienić należy referaty: „Zadania w sprawie pastwisk”, „zadania w sprawie rozpoznania maszyn rolniczych”, „najpilniejsze potrzeby w kierunku melioracji rolnych”, „współczesny stan i potrzeby nasiennictwa”.

Sekcja III traktowała o konieczności prawidłowego rozwoju produkcji zwierzęcej, w sekcji IV były referaty o organizacji gospodarstw w Polsce, w sekcji V zastanawiano się nad spółdzielczością w rolnictwie i organizacji zbytu produktów rolnych, sekcja VI była leśną, sekcja VII traktowała o przemysły rolnym. Były to wykłady o rozwoju gorzelnictwa i handlu spirytusowego, o znaczeniu organizacji w zakresie krochmalnictwa i suszarnictwa, o rozwoju produkcji trzody chlewnej, o znaczeniu chłodnictwa dla produkcji rolnej i t. d.

Nadmienić tu jeszcze należy, że kongres rolniczy odwiedził przedstawiciel rolnictwa duńskiego. W

odpowiedzi na powitanie przedstawiciel Duńczyków oświadczył, że przyjechali na kongres nie tyle z ciekawości, ile wiedzeni zyciowości. W krajach skandynawskich panuje bowiem pogląd, że przyszłość leży przed Srodkową Europą, przed ludami słowiańskimi. Chcą poznać Polskę, bo to jest im samym potrzebne i dlatego przyjechali tu na dłużej.

Po wyczerpaniu porządku przyjęto najrozmaitsze wnioski. Przedewszystkiem uchwalono stworzyć stały komitet kongresów rolniczych, któryby zwoływał kongresy i badał potrzeby rolnictwa, by c nich mówić na kongresach. Do następnego kongresu ma być przygotowany grunt do sprawozdań o technice rolniczej, o sprawach oświaty i organizacji rolniczych.

Przedewszystkiem chodzi o prace przygotowawcze nad powolnym porozumieniem się co do jednej wielkiej jednolitej organizacji rolniczej. Sprawa ta ma się zająć prezydent Kongresu przyszłego.

Kongres wzywa dalej rząd do wydajnej pomocy dla organizacji rolniczych, zwłaszcza na prace, mające na celu pogłębienie wiedzy zawodowej i oświaty wśród drobnych rolników.

Dalej ma być założony przy muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie osobny oddział rolniczy.

Wezwano dalej posłów i senatorów do silniejszego popierania spraw rolniczych w Sejmie i Senacie, ażeby nareszcie polityka polska zdobyła się na prawidłowy sposób ochrony rolnictwa. Kredyt dla rolników powinien być rozszerzony. Kredyt rolniczy powinien być zorganizowany na ujednostajnienie prawa hipotecznego, na umożliwianie przyjmowania listów zastawnych na rachunek podatku majątkowego, znacznego rozszerzenia w państwowych instytucjach kredytowych oraz w Banku Polskim dyskonta weksli rolników itd.

Następnie przyjęto szereg wniosków w sprawie podatków, taryfy celnej, ubezpieczeń rzeczowych w rolnictwie, robotników rolnych, w sprawie Kresów Wschodnich, w sprawie melioracji rolniczych, w sprawie ochrony roślin, nawozów, narzędzi i maszyn itd.

Jednym słowem warszawski zjazd rolników pełnił ogromnie naprędzić rolniczą myśl państwową, która zaziębnie się teraz na całym obszarze Rzeczypospolitej ujednostajniać w podporządkowywaniu spraw partyjnych wspólnemu dobru rolnictwa w łączności z interesem państwa całego.

Na pajęczych nogach.

Nowy rząd francuski Herriota niedługo pewnie pobawi. Na czwartkowym posiedzeniu Izby deputowanych, zdawał Herriot sprawozdanie ze swego programu. Ale już na tem pierwszym posiedzeniu ujawniły się z prawa i z lewa takie namiętności, że Herriot nie będzie miał prawdopodobnie okazji tego przeprowadzić co zamierza. Zapowiedział przedewszystkiem skasowanie poselstwa francuskiego przy Watykanie, zmiany w polityce skarbowej i w polityce zagranicznej.

Podczas omawiania sprawy tego poselstwa powstała taka wrzawa, że jedni i druzi z pięściami do siebie doskakiwali, tak że posiedzenie musiało przerwąć. Przy omawianiu zagłębia Ruhry zarzucił Herriot poprzedniemu rządowi, że nie chciał od Niemców przyjmować towarów w postaci spłaty długów, skutkiem czego Francja 750 milionów marek w postaci żelaza i stali mniej otrzymała i pozwoliła za to budować Niemcom okręty i wielkie śluzy.

Co do zagłębia Ruhry Herriot oświadczył, że jeżeli rządy francuskie będą się trzymały ściśle sprawozdań rzeczoznawców, natenczas Francja trzymać będzie w swem ręku zagłębie Ruhry 37 lat. Około północy pobili się socjalistyczni posłowie z komunistami. Obrabiali się pięściami, kluczami i kopali się nogami. Prawica patrząc na to, wołała: Dymisja, dymisja, a środkowe stronnictwa wołała na Herriota: „Kierenski”, jako że prowadzi on Francję do rozstroju i przyszłych rządów komunistycznych.

Podczas głosowania padło za Herriotem 313, przeciw niemu 234 głosy. Większość wynosi zatem 79 głosów. Poparła go w dodatku partja socjalistyczna, a większość otrzymał Herriot tylko dla tego, że musiał przyrzec, iż spełni to, czego większość wyborców po ostatnich wyborach się domagała. Będzie o to trudno, bo ponieważ senat podług wszelkiego prawdopodobieństwa na skasowanie posła przy Watykanie się nie zgodzi.

Wiadomości z Rzymu w sprawie zamordowania posła Matteotti.

Mussolini zabrał się bardzo energicznie do aresztowań tych osób, które są posażone o jakikolwiek związek ze zamordowaniem socjalistycznego posła Matteotti'ego. Zwłoki zamordowanego znaleziono. Znajdują się one we willi we Fiumi. W morderstwo zamknięte są najwyższe osobistości faszystowskie. Po między innymi przyaresztowano nawet osobistego przyjaciela Mussolini'ego Marinelli, który jest generalnym sekretarzem organizacji faszystowskiej. Drugi silnie posażonym jest wiceminister Finzi, który musiał złożyć urząd na wyraźne żądanie Mussoliniego. Trzeci wysoki urzędnik ministerjalny Rossi znikł podobno do Francji. Filipelli, dyrektor urzędowej gazety „Corriere d Italia” został w kajdanach odstawiony do Rzymu, a majątek jego dostał się pod przymusowy zarząd. Głównym sprawcą jest niejaki Dumini, w którego walizce znaleziono zakrwawioną bieliznę, ubranie, sztylet, oraz resztki dywanika samochodu, w którym zamordowanego porwano.

Po całych Włoszech odbywają się wiece na cześć Mussoliniego, ażeby udowodnić, że naród mu wierny i pomimo tej zbrodni nie osłabił w przywiązaniu do faszystwu. Mussolini przechodzi jednak ciężkie godziny, ponieważ ze względu na aresztowania najlepszych jego znajomych zaczyna ją w niego uderzać jako w rzekomego współwinowajcę. Gdyby się udało zważyć go z urzędu, doszłoby we Włoszech do krwawej wojny domowej.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów.

Ukrzyżuj go.

W obozie zwolenników Wilhelma zakotłowało wskutek zapowiedzi Herriota, że będzie gnębił ruch wszechniemiecki do ostateczności, a przedewszystkiem wszelkie tajne niemieckie bojówki, któremi Herriot nastraszył minister Nollet. Obronców faterlandu ogarnęła wściekłość, ponieważ cieszyli się już na to, że nie znajdzie się w narodzie francuskim taki mądry jak Poincaré i że nadeszły czasy, gdzie będzie można znowu z Francuzami grać w ślepą bakkę.

„Lokal-Anzeiger” zamieszcza artykuły z nagłówkami: „Herriot szlakami Poincarégo”, „Układ z prawicą francuską”, „Gnębienie Niemców jest w dalszym ciągu celem Francji”. Gazeta „Welt am Montag” powiada, że sprawa kontroli wojskowej będzie miała rozstrzygające znaczenie przy dalszych stosunkach pomiędzy Francją a Niemcami. General Nollet zna dobrze Niemcy i o ile Niemcy nie przestaną zbroić się, mogą być przekonane, że dotychczasowa polityka francuska będzie nadal prowadzona.

Śława i chwała pomieściły się w jednym grobie.

Francuska gazeta „Matin” wywołuje znowu echa wspomnień o ostatnim carze i jego rodzinie. Oto pismo to donosi, że popioły carycy i jej dzieci oraz jej męża cara przywiezione zostały do Francji przez francuskiego generała Jeannin, który stał w r. 1920 na czele odwrotu wojsk czechosłowackich we Władywostoku i stamtąd morzem przewiózł prochy do Paryża, ażeby je wręczyć wujowi zamordowanego cara księciu Mikołajowi Mikołajewiczowi. Niewiele tam wszystkiego zostało, bo jak wiadomo zwłoki zostały spalone przez bolszewików.

Niemcy chcą zmienić prawo wyborcze.

Rząd niemiecki wypracował już uzupełniającą ustawę do prawa wyborczego do rajchstagu. W przyszłości mają przedewszystkiem partje opłacać część kosztów kartek wyborczych. Następnie liczba posłów będzie stała i wynosić ma 399. Obecnie liczba posłów jest niestała, zależną od ilości głosujących wyborców, przyczem na każde 60 tys. głosów przypada 1 poseł. W przyszłości na jeden mandat wyborczy ma przypaść 75 tys. głosujących, a okręgi wyborcze mają być zmniejszone z 380 000 na 156 000.

Kurs polskiej marki

z dnia 21 VI 1924

Gdańsk:	1 dolar =	5,21 złotych
	100 złoty =	112 1/2 guld. gd.
Warszawa:	1 dolar =	5,18—5,21 złotych
	1 gd. gulden =	0,90 1/2 złotych
Marki rentowe =		1,24 złotych

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Koszta budowy portu wyniosą przeszło 6 milionów guldenów.

Koszta budowy portu dla okrętów polskich na Westerplatte wyniosą 6 milionów guldenów. Według rozporządzenia Ligi Narodów, mają dać Polska i Gdańsk po połowie. Budowę ma się zająć gdańska Rada portu. Gdańsk postanowił wyznaczyć w najbliższym czasie 3 miliony.

Co minister Kiedroń mówi o położeniu gospodarzem?

W sejmowej komisji przemysłowo-handlowej opowiadał minister handlu Kiedroń o ciężkim położeniu, w jakim znajduje się przemysł i handel w zachodniej Polsce. Najgorzej powodzi się hutnictwu na Górnym Śląsku, ponieważ Niemcy przedłużyli obecnie czas pracy i fabrykują taniej, skutkiem czego fabrykat polski z ich fabrykatem konkuruować nie może. Uzdrowić można stosunki jedynie przez ulepszenie produkcji i przeprowadzenia oszczędności, ale to będzie wymagało kilku lat pracy i dużych wkładów pieniężnych. Rząd wysłał na Górny Śląsk komisję międzyministerjalną dla ściślejszego zbadania tamtejszych stosunków. Ceny węgla dzięki wysiłkom rządu, przemysłowców i rolników niższe zostały od stycznia r. o 40 proc. Wskutek rozpuszczenia robotników pomocniczych wydajność pracy ogromnie zyskała. Rozpuszczono na Górnym Śląsku 8 procent, w zagłębiu dąbrowskiem 11, a w zagłębiu krakowskiem 17 proc. robotników. W przemyśle włókienniczym rozpuszczono 40 procent robotników.

Wiceminister skarbu Klarner stwierdził, że wysoki procent jest przyczyną drożyzny kosztów produkcji. Za jeden ze sposobów zaradzenia drożyznie kredytów jest zdaniem ministra przedewszystkiem rozsprzedaż przez przemysł i handel zapasów towarów. Uzyskają przez to kupy obrotowy kapitał a choćby nawet stracili, to kapitał własny te straty im powróci. Bank Polski może udzielać tylko kredyty wekslowego, ale tego kredytu nie wyzyskuje się, ponieważ wskutek zastoju weksli mało się dyskontuje. Głównym bankiem udzielającym pożyczki, a wspomagającym rezerwami Banku Polskiego, będzie Bank Gospodarstwa Krajowego, który będzie wypożyczał pieniądze po 1 3/4 % miesięcznie. Aby zapobiegać lichwie pieniężnej, zamierza rząd uregulować w przyszłości wysokość procentu, który będzie wolno pobierać.

Uznanie dla Polski.

Z polecenia rządu polskiego oświadczył poseł polski w Ameryce p. Wróblewski, że rząd polski zamierza przystąpić do porządkowania swych zobowiązań w Ameryce. Sekretarz Stanu Hughes oświadczył, że takiemu dłużnikowi jak Polska, który po dokonaniem dopiero co uporządkowaniu swej waluty już się zabiera do spłacania długów, należy się jak najgorętsze podziękowanie i przynosi mu zaszczyt.

Na złość Polsce.

Pewien polityk litewski podał przyczynę, dla których Sejm litewski obalił rząd Galwanauskasa. Oto ministrowie poskładali swe urzędy dla tego, ponieważ sejm nie zgodził się na budowę kolei między Kownem a Kłajpedą. Otóż okazuje się, że ta kolej jest Litwie bardzo potrzebna, ponieważ ma bardzo wielkie znaczenie gospodarcze przy prowadzeniu handlu na wschód, ale budowaną nie będzie, ponieważ Polska miałaby z niej również korzyści. A z drugiej strony Anglja, za której pieniądze byłaby ta kolej budowaną, mogłaby zarządzać od Litwy ustępstw dla Polski.

Nawet nieprzychylnie nam gazety niemieckie potępiają taką politykę, bo ona szkodzi nie tylko Litwie i Polsce, ale prawidłowemu rozwojowi całego gospodarstwa w Europie.

O sprowadzenie zwłok Sienkiewicza.

Główny Komitet sprowadzenia Zwłok Henryka Sienkiewicza wydał odezwe, w której w patriotycznych słowach zawiadamia społeczeństwo o konieczności uwiecznienia pamięci Sienkiewicza przez sprowadzenie zwłok jego z Szawojcarji do kraju i pomieszczenia ich w katedrze warszawskiej jako tej, gdzie ojcowi nasi jako nosili dziękczynne modły za wielki akt Konstytucji 3 Maja. Przewodniczącym jest marszałek Senatu Wojciech Trąpczyński. Wśród członków widzimy marszałka Sejmu, ks. Kardynała-Arcybiskupa Katowickiego, ministra spraw zagranicznych p. Zamojskiego, Władysława Reymonta i tyłu innych. Równocześnie wywala komitet do składek nie tylko na opłacenie kosztów sprowadzenia, ale na utworzenie fundacji imienia Sienkiewicza.

Polityka gdańska łagodnieje.

Z Gdańska donoszą, że kupiectwo gdańskie zwróciło się do p. Prezydenta Rzeczypospolitej z prośbą o udzieleniu aforyzmu czyli mądrego zdania dla powodzenia Targów gdańskich.

Równocześnie donoszą, że kupiectwo gdańskie dąży do nawiązania bliższych stosunków z Polską. Czyby Gdańszczanie mieli rzeczywisty po uszy dotychczasowej berlińskiej polityki, która im kazała boćki tworzyć dla przyszłych hohencollernów za ich pieniądze a równocześnie nie dawała im żadnych materialnych korzyści.

Wasza chwala u drzwi stała.

Państwowe telegramy chwala, że monopol tytułowy daje państwu coraz większe zyski. W styczniu było 3,5 w lutym 4,6, w marcu 8,5, w kwietniu 10,5,

a w maju 12,6 milionów złotych zysku, które przeszły do kasy skarbowej.

Niemna się czem chwalić. Gdyby tytoń był we wolnym handlu, zyski byłyby zupełnie inne, a kilka tysięcy ludzi więcej miałoby zatrudnienie. Ale przy tych przechwałkach chodzi jeszcze o coś innego. Chodzi o to, ażeby Sejm do monopolów nabrał apetytu i zgodził się na zaprowadzenie monopolu od okowity, ponieważ niby w ostatnim czasie, zwłaszcza w kwietniu i maju dochody z niego były mniejsze.

Wiadomości kościelne.

Drugi Biskup polski w Ameryce.

Starania rodaków naszych w Ameryce u Stolicy Apostolskiej o drugiego Biskupa-Polaka ośmieszyły wreszcie, jak donoszą z Rzymu, skutek. Ojciec św. Pius XI zamianował prałata ks. Józefa O. Plagensa, proboszcza parafji Najśw. Serca Najśw. P. Marji w Detroit, tytularnym Biskupem w Radiopolis, a jednocześnie biskupem sufraganiem w diecezji detroickiej, najstarszej diecezji w Stanach Zjednoczonych. Jest to trzeci z rzędu Biskup pochodzenia polskiego w Stanach Zjednoczonych, z których drugi śp. Kozłowski umarł kilka lat temu w Milwaukee, a pierwszy ks. Biskup Paweł Rhode pełnił przez jakiś czas obowiązki biskupa-sufragana w archidiecezji chicagoskiej a obecnie zawiaduje diecezją samodzielną w Green Bay, Wisconsin.

Biskup Plagens, syn wychodźców polskich z Poznania, urodził się w r. 1880 w Poznaniu, a przybył do Ameryki licząc zaledwie lat cztery. Tu też wychował się i wykształcił. Rok temu zamianowany został prałatem, a dziś spotyka go nowe i wielkie odznaczenie z rąk Ojca św.

Polacy-katolicy nie tylko w diecezji detroickiej, ale w całym Stanach Zjednoczonych, przyjęli mianowanie Biskupa-Polaka jako jeden z dowodów troski Stolicy Apostolskiej o dobro wiernych pochodzenia polskiego w Stanach Zjednoczonych.

Kronika miejscowa.

Chojnice, dnia 23. czerwca 1924 r.

Wpisy nowowstępujących uczniów do tułtejszej męskiej szkoły powszechnej, którzy do dnia 1 września ukończyli lub ukończą 7 rok życia, od będą się w kancelarii tejże szkoły dnia 28 czerwca od godziny 2³⁰ do 5³⁰. Należy przedłożyć metrykę urodzenia oraz świadectwo szczepienia ospy. Rok szkolny dla uczniów wszystkich klas rozpoczyna się dnia 1 l pca. Nanka o godzinie 8 —

W interesie dobra szkoły i uczniów zechcą interesowni rodzice zastosować się ściśle do powyższych terminów.

Madej,

kierownik szkoły męskiej.

Wpisy dziesięcioklasznych, które ukończyły lub ukończą do dnia 1 września 1924 7 rok życia, odbęda się dn. 28 czerwca od godz. 8 do 6 po południu w szkole żeńskiej. Przedłożyć należy metrykę chrztu i urodzenia także świadectwo szczepienia ospy.

Dziarnowski,

kier. szk. żeńskiej.

Zebrańie Sokola. W dniu 16 bm. odbyło się w lokalu p. Żelaznego o 8 godz. wieczorem nadzwyczajne walne zebranie przy udziale 53 członków. Chodziło przedewszystkiem o uzupełnienie zarządu w miejsce ustępujących członków, którzy weszli w skład zarządu okręgowego i nie mogli pracy podjąć. Najgłośniejszym zadaniem zebrania był wybór prezesa, któryby rzeczywicie umiał poprowadzić swych druhów i podnieść Towarzystwo Sokół do tego poziomu, na którym staliśmy, gdy jeszcześmy pod jarzmem z żelazną ręką Bismarka. Wówczas to każda dusza, czy jąpa po polsku skupiła się pod sztandem sokeli, ażeby choć tylko na chwilę mieć wytehnienie i zażyć świeżego, zdrowego powietrza na polskiej ziemi z polskich łąnów. Nastąpiła przedtem wielka wymiana zapamiętania, poczem przystąpiono do tajnego głosowania. Wybory trzeba było powtórzyć, ponieważ żaden kandydat absolutnej większości nie otrzymał. Wynikiem drugiego głosowania był wybór 32 głosami przeciwko 12 młodemu, lecz wielce już zasłużonemu druhu profesor przy tutejszym gimnazjum p. Szczepańskiego. Wybraniec wzbraniał się zrzucić urząd ze względu na swoje stosunki, po dłuższej jednak zachęcie i po przyrzeczeniu wydatnej pomocy ze strony wiceprezesa druha Hippa, urząd przyjął, przyrzekając pracować jak najgorliwiej dla kniazda.

Pan Dolata pozostaje jak dotąd prezesem okręgowym.

Wybór prof. Szczepańskiego jest bardzo odpowiedni. Od samej bowiem młodości jest on wielkim działaczem w stowarzyszeniach. W szczególności zaś poświęcał on dużo zapału idei Sokola. Najlepiej mogą ocenić jego pracę Lubawianie, gdzie przez dłuższy czas pracował gorliwie w towarzystwach, mile i serdecznie tam widywany.

Spodziewać się wypada, że Sokół pod nowym kierownictwem tem więcej się wzmocni na znaczeniu. Starajmy się gromadzić pod jego sztandarem jak najskwapliwiej, by wróciło znowu to znaczenie, jakim się cieszył w dawniejszych czasach. Byśmy pod sztandarem Sokola wyrastali w dalszym ciągu na dzielnych synów i obrońców ojczyzny zwłaszcza tu na kresach jej.

Sąd pokoju z dnia 20 czerwca. Małolatni Antoni Mechlin z Nowej Ameryki i Alfons Schmidt z Gdańskiej szosy, obecnie w zakładzie poprawczym w

miejscu, byli pociągnięci do odpowiedzialności za to, że chcieli sobie węgle przywłaszczyć. Sąd uznał oskarżonych winnymi i skazał Mechlina na tydzień więzienia z odłożeniem kary celem ulaskawienia w razie poprawy, a Schmidta skazał na nagane.

Chałupnik Franciszek Bruski z Lubni był obwiniony, iż miał sobie przywłaszczyć półtora metra drzewa. Dla brau dowodów został uwolniony.

Robotnik Władysław Januszewski z Męcikała, rolnik Stefan Januszewski z Męcikała i rybak Alojzy Rebicki z Chojnic zostali pociągnięci do odpowiedzialności za to, iż w noc z 10 na 11 stycznia br. zastrzelili na państwowym terenie leśnym w nadleśnictwie Kłosnowie jelenia, który z prywatnego lasu przeszedł do lasu państwowego, i że usiłowali go ze sobą zabrać. Pierwsi dwaj zostali uznani winnymi i zasądzeni każdy na 3 dni więzienia a trzeci oskarżony został uwolniony.

Izba karna. Na posiedzeniu 17. czerwca zostali zasądzeni: Gustaw Wernike z Sępólna o uprawianie nierządu na 3 lata i 2 miesiące ciężkiego więzienia, Franciszek Granowski z Koronowa pod Bydgoszą o zbrodnie kradzieży na 1 miesiąc więzienia, jego wspólnik Jan Piekarski na 3 miesiące więzienia, Jan Gaworek z Czarka o kradzież i paserstwo na 1 i pół roku ciężkiego więzienia, jego wspólnicy Antoni Landowski z Czarka na 1 rok ciężkiego więzienia, Jana Szelbrackowski z Czarka i Wład. Struszewski z Czarka wyb. każdy po 5 miesięcy więzienia, Władysław Kowalski z Czarka na 3 miesiące. Bartłomiej Mejka z Zblewa na 2 miesiące więzienia, Antonina Wiwiora została uwolniona, Eryls Austen z Brus o obelgę urzędnika na grzywnę 200 złotych jego wspólnik Jan Bruski z Brus na grzywnę 20 złp. W sprawie Leokadii Majkowskiej z Chojnic orzeczono konfiskatę 1 sikawki. Sprawa przeciw Bercie Senger z Trzebnia i Leokadii Lemańczyk z Trzebnia o przemytnictwo odroczone celem ścigania potrzebnych dokumentów.

Na posiedzeniu 18 czerwca zostali zasądzeni Teofil Piotrkowski ze Sępólna o lichwę mieszkaniową na grzywnę 30 zł, Józefa Zoble kupca z Brus o lichwę mieszkaniową uwolniono od winy i kary. Sprawy przeciw Ignacemu Cherkowi rolnikowi z Łęga o lichwę i przeciw Pawłowi Tariachowi rzeźnikowi ze Sępólna odroczone celem zasiągnięcia dalszych dowodów.

Sprawy przeciw Jerzemu Tuchlerowi o bezprawny zakup i podbijanie cen i o paskarstwo odroczone rozprawę do 21 czerwca br.

Mecz footballowy. Zapowiedziany na niedzielę mecz footballowy pomiędzy Sokolem tczewskim i tutejszym nie mógł się odbyć, ponieważ Sokół Tczew w ostatniej chwili odmówił.

Ci, co się urodzili, pobrali i pomarli w czasie od 16—21 czerwca. Weltrowski Franciszek robotnik syn, Kosidowski Brunon sierżant zawodowy 65 Pułk. Piech. syn, Frączczak Piotr robotnik kolejowy córka, Falkowski Franciszek robotnik kolejowy córka, Rydyger Jan robotnik kolejowy syn.

Śluby: kowal Bernard Myszka z Marją Kiedrowską z Chojnic-Karlshof, redaktor Bertold Pankau z Lichtenhagen pow. człuchowski z Marją Kasprzyką z Chojnic.

Zmarli: robotnik Leon Gradowski w wieku 61 lat z Czarka, Irena Lipska licząca 4 miesiące córka sekretarza Wydz. Pow., Teofila Haase z domu Kochler w wieku 69 lat, mistrz piekarski Bernard Bentler w wieku 74 lat.

Targ tygodniowy z dnia 22 czerwca był bardzo dobrze obsesany. Za towary rynkowe żądano następnę ceny:

Ślonina 1,2 milion mk., wieprzowina 900 tys., kotlet 1,2 milion mk., skopowina 800 tys., mk., kielbasa 1,8 milion mk., krakowska 1,8 milion mk., wątrobianka 1 milion mk, salceson 1 milion mk., łój 1,5 miliona mk., truskawki 2 miliony mk. ft., czereśnie 1,8 milion mk. ft, agrest 900 tys., mk. ltr. ogórki 2,9 milion mk., masło 1,2—1,8 milion mk., jaja mendel 1,8—2 milion mk., szczipaki 1,2 milion mk., węgorki 1,5 milion mk., liny 1,3 milion mk., płatki 700 tys. mk., kury 5—5 milj. mk., gęsi 7 milion. mk., indyczki 10—12 milj. mk, drzewo na opał 14—18 milj. mk. większa ilość 35—38 milj. mk., kartofle ctr. 4—5 milj. mk., prosieta 18—21 milj. mk. za parę, owce 15 milj. mk. sztuka, większe świnię 35 milj. mk.

Z pod Chojnic. Czytając w „D. Pomorskim” artykuł dotyczący Ciecholewa, a mianowicie w jaki z uzerbarciem dla kasy skarbowej sposób przedostał się ów Zyd do Polski, mogą zaznaczyć, że w podobny sposób to jak na przepustkę z Wierzbowa (Firchau) dostała się pewna krawczenka z Berlina do Polski. — Widocznie, że Panowie Niemcy z unyśtu krzywdzą w ten sposób nasz skarbi! Wójtostwo rozprządżło pani tej papiery odebrać i przesłać takowe starostwu.

Z Klubu kręglarzy Bałtyk. Mało stosunkowo słyszy się o naszym klubie kręglarzy, nie mniej jednak cieszy on się wielką żywotnością i wzmacnia się coraz więcej w liczbie członków. Na ostatnim miesięcznym zebraniu podwyższono wpisowe na 5 złotych. Składki miesięczne ustalone na 1 zł w myśl wniosku p. Urbana. Za przegranie partji uchwalono jednogłośnie kwotę 25 groszy, za każdą „działurę” (wykolejone kule) 2 grosze. Członkowie stosują się jakoś do ostrego rygoru i uchwalili, że za każde nieuzasadnione nieprzbycie do kulsnia płacić się będzie karę 50 groszy. Każdy członek powinien być w posiadaniu odznaku. Ustanowiono dalej sąd honorowy dla rozstrzygnięcia wszelkich sporów między członkami, w skład którego wybrano członków Urbana, Trokę i Gierszewskiego. Dla nadmiernej liczby członków po-

stanowiono podzielić członków klubu na dwie partie, na takich ponad lat 30 i drugich poniżej tego wieku. Jak wiadomo przeprowadzono w kręgielni p. Węsierskiego całkowite odnowienie, tak że obecnie przedstawia się wzorowo. W pierwszym kulaniu po odnowieniu rzuca pierwszą dziewiątkę p. Sowacki, drugą prezes Klubu p. Tuszyński, dalej p. Owikliński Wielkie nadzieje rokuje p. Baran, który już kilkakrotnie rzucał dziewiątki i który w drugie święto Ziel. Świąt zdołał rzucić nawet 8 ztych (średkowy kręgiel zostaje stać, renta się obala), który to rzut jest jeden z najszlachetniejszych, którego dotąd żaden z członków pomimo roku istnienia Klubu nie zdołał wykonać. Prawdopodobnie w sierpniu odbędzie się tegoroczne kulanie na króla, które ma zapowiadać się bardzo okazale. Ociekawczość budzi, kto zostanie tym razem królem, dotąd nim był p. Troka. Członkowie ćwiczą się bardzo gorliwie do rzutów królewskich, i pewnie poszczególni kandydaci będą mieli bardzo wiele przeciwników.

Teatr. Przybywa do nas nie inowrocławski, ale toruński teatr ze swymi wybornymi siłami. Już sama solidna firma ściąganie niewątpliwie nasze obywatelstwo na przedstawienie, bo przekonał się o ich wybornej grze. Wystawią również dobre rzeczy. W środę 2 lipca wystawioną zostanie 3-aktowa arcywesoła komedia „Robert i Bertrand”, dwa złodzieje, a w czwartek 3. lipca 4-aktowa sztuka, oparta na zajściach powstania z 1863 roku pod tytułem: „Na zawiesz”. Teatr odbędzie się na sali p. Żelaznego.

Puszczenie wianków na jeziorze w Charkywie urządziła w sobotę o 4 godzinie po południu chojnicki klub żeglarski. Zanosi się na wielkie urozmańcenia, jak głośno plakaty. Będzie puszczenie i palenie wianków na wodzie, będzie korso kwiatowe na łódkach, będzie urządzony teatr letni, zabawa, a wszystko to i inne rzeczy zakończone zostanie tańcami na sali. Przypuszczamy, że brzegi jeziora Charkyowskiego zapętnią się bez naszej zachęty.

Tajemniczy kielich mszalny. U królowca p. Thiedego przy ulicy Dworcowej znalazł malarz p. Felskow, który odnawia mieszkanie, na piecu w szkatułce ciężko poślachany kielich kościelny. O kielichu tym nikt nie wiedział, nawet sam p. Thiede był zdumionym, gdy p. Felskow mu odkrycie swe pokazał. Pan Thiede jest tego zdania, że prawdopodobnie zostawił go tam jakiś niemiecki żołnierz, których podczas wojny miał na kwaterze, i którzy przybyli tu z frontu zachodniego. Żołnierz ten widocznie ukrył kielich na piecu, a następnie zapomniał go ze sobą zabrać.

Znowu nieszczęście. W ulicy Siaroszkojnej przejechał został 8-letni chłopiec Kroll przez wóz i konie p. Tuchlera. Chłopiec został silnie po głowie pokaleczony i musiano go odstawić do miejscowego szpitalu Sióstr Boromeuszek. Dostał się głową pomiędzy koła a rysor i konie wlokły go tak kilka sekund, zanim nieszczęście zauważono. Skóra na głowie została miejscami pościerna, oprócz tego chłopiec na całym ciele uszkodzenia poniósł. Sam sobie winien, bo karygodnym zwyczajem uwiesił się u wozu.

Kronika prowincjonalna.

Lukowo pod Chojnicami. Pożar zniszczył rolnikowi Chmielewskiemu chlew i stodołę. W pożarze zginęły 2 świni. — Niezawodnie palenie papieroszków, do którego w podwórzu, stodoła itd. są nasi bracia z byłej Kongresówki i Małopolski przyzwyczajeni, było powodem pożaru. Pan Chmielewski nie będąc ubezpieczony, ponosi ogromną stratę.

Mala Cerkiew. W nocy na 18 bm. zniszczył pożar tutejszą szkołę. Ogień pp. Młodzianowski, którzy pierwsi spostrzegli płomień i zbudzili stróża nocnego, strzegącego swego łóżka, zdołano przezwyciężyć wszystko wyratować, ale postąpił sobie łaniebnie nie-którzy ludzie tutejszej wioski, w obec pogorzalców, gdyż połowa bielizny, materje na ubrania i inne wartościowe rzeczy zginęły. Nie wiem, czy w innych wioskach stróż nocny jest tak na posterunku, jak tutejszy M. Cerkwicy? Zdać mi się, że tak, ponieważ miejscowa tylko sikawka pożarna zdołała wyratować ludzi z nieszczęścia. Dla czego sikawki z innych miejscowości nie przybyły, można jedynie zawdzięczyć „czujnym” stróżom. Gdyby wszyscy tak sumiennie swój urząd sprawowali jak ci stróże; jakby to wyglądało w naszej Polsce??

Czersk. Towarzystwo ludowe z Czerska, na starsze tow. lud. pow. chojnickiego urządził jak dawniej w święto Piotra i Pawła wspólną zabawę z Sokolem i Harciarzem w lesie czerskim. Przemawiać będzie na tej zabawie znakomity krasnomówca pan nadleśniczy Beś z Gieldona.

Tuchola. W myśl uchwały korporacji miejskich zostało targowisko na konie z ulicy Świeckiej na Plac Zamkowy przełożone. W dniu 8. lipca br. będą zatem konie sprzedane na Plac Zamkowy.

Grudziądz. W dniu 10 bm. odbył się tu walny zjazd delegatów Pomorskiego Oddziału Okręgowego Stowarzyszenia Chrześc. Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Polsce. Zjazd nauczycielstwa był bardzo liczy. Zjazd zajął tymczasowy prezes okręgowy p. Benon Fritze, który imieniem oddziału pomorskiego wita zebranych członków oraz posła Jana Korneckiego, Albina Nowickiego, jako też prezesa koła warszawskiego, p. Kluźniaka. Piękne przemówienie o zadaniach stowarzyszenia wygłosił p. poseł Kornecki. Stowarzyszenie liczy obecnie w całej Polsce 15 tys. członków, podzielonych na 9 okręgów i 378 kół. Oddział samopomocy posiada grunta; w Sierzewicach, Hallerowie, pow. pucki, na Podkarpaciu oraz pod

Miawą, ponadto posiada 25 morgowy las na prze-strzeni Kraków Zakopane i 2 place pod budowę domów w Warszawie.

Poseł Kornecki wspominał dalej o programie pracy na okres bieżący. Pomiędzy innymi wypowiedział te znamienne słowa:

„Trzeba jasnowidztwa bardzo przenikliwego, by przejrzeć, jakie zakusy żywi względem naucz. socjalistyczno-wyzwoleniwa lewica, która zdaje sobie dokładnie sprawę z tego, że to stronnictwo, któremu uda się pozyskać na swoją stronę 60 tysięcy naucz. Polsci, to ma możliwość pociągnięcia za sobą mas 20 miljonowego narodu i dla tego też, walka trwa, by mieć duże i sarka tych, o których społeczeństwo dobrze wie, że są ciochymi przywódcami ludu“.

Pelplin. Na 15 lat ciężkiego więzienia skazany został przez tutejszą Izbę Karną robotnik rolny Wiedro, pochodzący z Kresów wschodnich, za zamordowanie w dniu 18 stycznia br. z zazdrości na tle miłosnem swego kolegi Skowrona, na drodze polnej między Rajkawkami a Klonówką. Zwłoki zamordowanego Skowrona znaleziono wówczas po kilkutygodniowym poszukiwaniu. Morderca przyznał się do winy.

Luzino. I pomiędzy ludźmi, zdrajcami zamiatowaniem do muzyki, znaleźć można dobrych złodziei, czego dowodem Franciszek Nestor z Dąbrówki, który skradł z woza ładne skrzypce p. Kwizdyńskiemu z Kołeczkiwa, gdy furmanką przybył do miejscowości naszej na uroczystość poświęcenia sztandaru Tow. powstańców i wojaków. Amator taniej muzyki nie długo cieszył się swą zdobyczą, gdyż mu skradzione skrzypce wkrótce odebrano i w dodatku stawać będzie przed sądem za kradzież.

Jania Góra pow. świecki. (Nieszczęśliwy wypadek). Tutejszego obywatela p. T., jadącego w drugie święto z dworca zszą, spotkało wielkie nieszczęście. Otóż jechał z tyłu samochód pełnym pędem, a koń, przeląskszy się czegosi, podeskoczył tak, że swego pana wyrzucił z wozu. Tenże potłukł się do tego stopnia, że leży obłożnie chory. Samochód czempredziej ujechał.

Puck. (Zebranie zarządu Stow. Chrz. Narod. Nauczyciel.). Dnia 6 bm. odbyło się posiedzenie zarządu pow. Stow. Chrzęś. Nar. Nauczycieli, na którym przewodniczył rektor p. J. Piątek. Dłuższy referat o organizowaniu w powiecie naszym wśród naucz. „Ogniska“ związku socjalistycznego oraz jego wywrotowej działalności wygłosił rektor szkoły wydz. p. B. Deskowski. Powzięto w sprawie tej szereg uchwał, które na walnem zebraniu Stow. w dniu 12 bm. przedstawione zostały. Pracą utworzenia w pow. naszym mieście „Ogniska“ zajmuje się 2 młodych nauczycieli, którzy zaledwie przed paru miesiącami ukończyli seminarjum nauczycielskie i znajdują się na posadzie przy szkole powszechnej w Pucku, zamierzenia ich „wydatnie“ popiera osławiony „towarzysz“ poseł Smulikowski z P. P. S. Nazwiska tych nowych „ideowców“ na wybrzeżu naszym są: naucz. p. Fajtek, (główny inicjator, kształcający się na „Robotniku“) oraz naucz. p. Konwiski, eks-legionista. Dotychczas ponownie ci zdołali zaledwie kilkunastu i to młodych, nie doświadczonych naucz. otumanić — większość z usmiechem politowania patrzy na ich dziecinne poczynania, które zwłaszcza tu na wybrzeżu wśród ludności nawskróś katolickiej i naród, usposobionej nie znajdują podatnego gruntu. Najlepiej zresztą tego dowiodł ostatni zjazd katolicki w Tczewie, gdzie tysiące uczestników w kilku rezulatach potępiły wywrotową działalność nauczycieli — „ogniskowców“, zaznaczając przytem, że wszelkimi siłami domagają się będą, by tego rodzaju na czerwonu zabarwionych osadników ze szkół na Pomorzu usuwano. — Panie Fajtek i Konwiski, lepiej popracować nieco nad sobą. Przygotowywać się pomalutku do obowiązkowego drugiego egzaminu nauczycielskiego, niż zły dnem mrzonkami, nabijać sobie głowy i wsączać w zdrowy organizm skupionego pod hasłem „Bóg i Ojczyzna“ nauczycielstwa oraz społeczeństwa kaszubskiego pow. puckiego, gangrenę socjalistyczno-komunistyczną, za której wprowadzenie już i tak was spotyka ogólne potępienie.

Z dalszych stron.

Bydgoszcz. (A to dopiero Germanice). Do pewnego z miejscowych piekarzy przychodzi Niemiec i przeбира w głoskowych pierniczkaach. Szuka głoski B i nie może jej znaleźć. Usłużny piekarz zobowiązał się dostarczyć mu głoskę B. do następnego dnia. Gość zgodził się. Piekarz przedkłada mu głoskę B, ale gość wyraża ubolewanie, że to jest łacińskie a nie niemieckie B. Piekarz i temu pragnie zaradzić do następnego dnia. Gość się godzi i przychodzi punktualnie po swoje niemieckie B. Piekarz chce mu je zawinać, Niemiec na to odpowiada: „Nie potrzebna, ja je zaraz zjem.“

Gdyby był zjadł łacińsko-polskie B, byłaby się jego niemiecka wątroba przewróciła.

Ostatnie telegramy.

Papież a zamordowany poseł.

Ojciec św. przyjął na prywatnym posłuchaniu wdowę po zamordowanym posle Matteotti. Kilka dni temu przesłał jej Ojciec św. wyrazy współczucia i błogosławieństwo.

Zyczenia dla Francji.

Prezydent Francji przyjmował na piątek posiedzeniu posłów obcych państw, w imieniu których poseł Stolicy św. ks. Arcyb. Caratti wyraził życzenie, by pod rządami nowego prezydenta cały świat mógł

korzystać z jak najdłuższego pokoju. W odpowiedzi zapewnił prezydent, że żaden naród nie pożąda więcej pokoju od Francji.

Ze Sejmu.

Na piątkowym posiedzeniu Sejmu odłożono głosowanie nad ustawą o ochronie drobnych dzierżawców rolnych. Posłowie ze Związku Ludowo-Narodowego i Chrześcijańskiej Demokracji domagali się, ażeby ustawa nie obejmowała Wielkopolski i Pomorza, a na wypadek odrzucenia tej poprawki, aby wyłączono przynajmniej dobra kościelne, fundacje i dobra samorządowe.

Znowu zabiło się 2 lotników.

W piątek przed południem o godz. 8 ej na lotnisku w Toruniu wzniosło się 2 lotników na dwupłatowcu firmy lubelskiej Plage Leśkiewicz. W wysokości 200 mtr. aparat wpadł w wir powietrza, przechylił się zbyt na prawe skrzydło, skutkiem czego utracił równowagę i runął t. zw. korkociągiem na ziemię, gdzie rozbił się doszczętnie..

Obaj lotnicy obserwator — porucznik Stefan Pudłowski z Poznania oraz sierżant pilot Wacław Wańczura ponieśli śmierć na miejscu.

Pogrzeb wspomnianych odbędzie się w poniedziałek 23. bm. o godz. 10-ej po odprawionej mszy żałobnej w kościele garnizonowym na cmentarzu przy ulicy Grudziądzkiej.

Sąd rozjemczy.

Ponieważ rokowania pomiędzy pracodawcami a pracobiorcami rolniczymi nie doprowadziły dotąd do zbiorowej umowy, oddano rozstrzygnięcie sądowi rozjemczemu w ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, do którego każda strona delegowała po 6 przedstawicieli.

Pochwały dla Polski.

Sekretarz ks. Kardynała Arcybiskupa Dubios zamieścił w gazecie „Semaine Religieuse“ piśmo, w którym chwali serdeczność, z jaką Biskupów francuskich przywołano w Polsce.

W Jugosławiji źle.

Zaciętość pomiędzy posłami Serbji a Chorwacji rośnie. Z różnych stron donoszą o napaściach na posłów i o coraz większej zacietości narodu chorwackiego do rządu w Białogrodzie.

Herriot a polski poseł.

Prezes ministrów Herriot oświadczył na przyjęciu naszymu posłowi Chłapowskiemu, że natychmiast po powrocie z Anglii przyjmie go, by mając umysł wypoczęty a serce otwarte, tem szczerzej z nim pomówić.

Nowy prezydent senatu.

Prezydentem senatu francuskiego został wybrany stronnik partji Poincarego de Selves 151 głosami przeciw 134, które padły na stronnika obecnego rządu Herriota. Donoszą, że wybór ten jest nową klęską obecnego lewicowego rządu i zapowiedzią jego krótkotrwałych rządów, zwłaszcza co do jego kościelnej polityki.

Protest sojuszników.

Anglia, Francja i Japonja wdrożyły protest przeciw układowi chińsko-rosyjskiemu. Na mocy tego układu Rosja uzyskuje całkowitą kontrolę nad koleją wschodnio-chińską, w którą sama Ameryka włożyła 5 milionów dolarów.

Hołdy dla Mussoliniego.

Niestyko własny otóż ale nawet liberalowie wyrażają Mussolinemu hołdy i wielkie zebranie liberalów wysłało do niego depeszę, w której wyrażają mu swą solidarność i przypominają jego wielkie zasługi około odbudowy państwa.

Postępują z nimi, jak zasługują.

We Finlandji skazano kilkudziesięciu komunistów na więzienie od pół roku do 3 i pół lat. Partję całą rozwiązali, gazety pokasowali, drukarnie pozamykali, a prokurator domaga się nawet zabrania drukarni na własność państwa.

Co robi Francja z Rosją?

Herriot porozumie się w tej sprawie nasampród z obywatelami francuskimi, którzy są wierzycielami Rosji, a następnie z Ameryką, z którą Francja w sprawie sowiektów prowadziła wspólną politykę

Nowa zniżka zarobków.

Na Górnym Śląsku obowiązywać będzie od 1 lipca nowa zniżka zarobków w hutnictwie i górnictwie na co robotnicy już się zgodzili.

Mussolini chciał ustąpić.

Pokazuje się, że Mussolini po zamordowaniu Matteotti'ego wręczył królowi swą dymisję. Król nie przyjął próby, tylko Mussolinemu radził przerobić rząd.

Znowu samolot.

W piątek popołudniu spadł aparat wojskowy A 300 pod Wilanowem z powodu zniszczenia śmigła i strzaskania steru. 2 uczestników wyszło bez szwanku.

Podróż do Anglii.

Herriot wyjechał do Anglii w sobotę rano i zostanie tam zapewne do wtorku. Ztamąd uda się do Brukseli, ażeby z belgijskimi ministrami naradzić się nad spłatą długów niemieckich.

Herriot u Macdonalda.

Macdonald zwrócił się do Herriota z prośbą, ażeby już w piątek odwiedził go w Londynie. Ciągnął ku sobie jak dwa magnety, ale obaj pewnie niedługo powielkują.

Sojusz rumuńsko-turecki.

Pomiędzy Turcją a Rumunją podpisany został sojusz obrony.

Stosunki z Meksykiem zerwane.

Rząd angielski zerwał stosunki z Meksykiem i nakazał swemu posłowi natychmiast powracać.

Danja uznała sowiety.

Rząd duński uznał w środę urzędowo rząd sowietów i będzie prowadził z nim teraz układy handlowe, ażeby na tem uznaniu coś zarobić.

Straszne nieszczęścia w Niemczech.

Podczas wyskoczenia tramwaju ze szyn w Iserlohn straciło życie 21, a ciężko zranionych zostało 40 osób.

W Monachjum znalazł się nagle pod wodą prom, na którym było 17 robotników. 12 utonęło, 5 zdołało ocalić.

Ruch w Towarzystwach

Chojnice. Zebranie Kółka Rolniczego w Chojnicach odbędzie się w niedzielę dnia 29 bm. o godz. 12 w lokalu Engla. Z powodu zapłacenia członkowskich składek, jest przybycie każdego członka konieczne. Kto by na zebranie nie przybył to wtenczas będzie z kółka wykluczony. Zarząd.

Czersk. Walne Zebranie Zw. Z. Leśników Rzplitej. Oddziału Pomorskiego odbędzie się w Czersku

w dniu 7. lipca br., o godz. 11 ej w hotelu p. Kruczyńskiego. Z uwagi na ważność spraw, jakie będą omawiane proszą się o jaknajliczniejsze przybycie leśników z Pomorza.

W dniu 8. lipca odbędzie się wycieczka do lasów nadleśnictwa Osieczne, celem oglądnięcia wielkich szkód, jakie wyrządziła chojnowka.

Za Zarząd

Jan Bonin, Sekretarz. Jan Fijałkowski, Przewodniczący.

Chojnice. Walne zebranie członków Miejsceowego Koła Związku Obrony Kresów odbędzie się dnia 21 czerwca 1924 r. w jadalni Hotelu Centralnego.

Chojnice. Dnia 27 czerwca o godz. 5. po poł. odbędzie się na starostwie zebrane Spółdzielni Ziemiańskiej. O liczny udział dla ważnych spraw prosi Zarząd.

Chojnice. Dnia 27-go czerwca na starostwie o godz. 5 po poł. odbędzie się nadzwyczajne zebranie Tow. Polek w celu omówienia zabawy letniej, która ma się odbyć w niedzielę dnia 13 lipca. O liczny udział prosi

Zarząd.

Dział gospodarczy.**Wstępne notowanie giełdowe w złotych i groszach.**

Warszawa, 21 6. godz. 9.45. (A. W.)
Dolary 5.15 za dolara. Funtów angielskich 22.30 za ft. ang. Franki francuskie 26,98 za 100 fr. Franki belgijskie 23.42 za 100 fr. Franki szwajcarskie 90.80 za 100 fr. Liry włoskie 22.08 za 100 lirów. Korony czeskie 15.03 za 100 kor. Korony austr. 7.18 za 100 koron.

Tendencja: utrzymana

Gdańsk 20 6. godz. 10. (A. W.)

Dolary 5.80. Guldny gdańskie 112.50 za 100 zł.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Leon Kum.
Drukarnia i nakładem Drukarni Dziennika Pomorskiego
w Chojnicach

Dnia 20. bm. zakończył swe życie w Panu śmiercią bohaterską ś. p.

Herman Hupka

maszynista kolejowy

przeżywszy lat 25, ratując tonącego w falach jeziora w Charzykowie ukochanego brata ś. p.

Piotra Hupkę

w wieku lat 40.

W śp. Hermanie tracimy jednego z najzaciewniejszych kolegów naszego grona.

Cześć ich pamięci!

Chojnice, dnia 23 czerwca 1924 r.

**Koledzy Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych.
Koło Chojnice.**

Eksporta zwłok do Kościoła parafialnego z kostnicy św. Boromeusza odbędzie się dnia 24. bm. o godz. 8 i pół. Pogrzeb po nabożeństwie.

Wszystkim, którzy mojej kochanej żonie, drogiej naszej matce i babce oddali ostatnią przysługę, składamy serdeczne

„Bóg zapłać!“

Chojnice, 23. VI. 1924

Ignacy Haase
wraz z dziećmi.

Wydzierżawienie polowania

Prawo polowania na obszarze Spierewnik (obszar dworski Ryteł) poczta Ryteł powiat Chojnicki (110 1174 ha.) zostanie dnia 12 lipca br. o godz. 10 przed południem od 15. VII. br. począwszy na 6 lat w biurze Państwowego Nadleśnictwa Ryteł najwięcej dającym wydzierżawione. Jako wadium złoży dzierżawca w gotówce 500 (pięćset) złotych.

Warunki zostaną tego samego dnia do wiadomości podane.

Ryteł, dnia 21. VI. 1924.

Przewodniczący polowania.

**Zdolnych
tokarzy**

przyjmie zaraz

Fabryka Maszyn A. Horstmann
Starogard (Pomorze).

Zgubiłem

w sobotę dnia 14. 6. 24.
na rynku

czarną torebkę

z 42.000,000 mk.
i wykazem.

Uczciwy Znalazca zechce takowe zwrócić za wynagrodzeniem.

Józef Lenc
wyb. Konarzyny
pow. Chojnice.

Stroiciel
fortepianów

obecny w Chojnicach
w hotelu (Priebe).

Kiewicz,
fachowiec fortepianów.

**Teatr Świetlny
METROPOL**

Od poniedziałku do środy

w Krainie

Ludożerców

IV część.

Pokojówkę

porządną i rzetelną

poszukuje od zaraz
Majętność
Lipienice.

Z ubolewaniem znosi dozór szkolny jakoteż gmina zgon ś. p.

kierownika

Feliksa Pierzyńskiego

wyrażając uznanie i cześć niestety krótkiej, lecz owocnej pracy na polu szkolnictwa w gminie Brusach.

Dom Leśno

p. Lubnia, pow. Chojnice
ma na sprzedaż
prasowany pierwszorzędny

TORF

także

dachówki.**Olej jadalny**

świeży, jasny

poleca w mniejszych i większych ilościach

Antoni Piliński, Bydgoszcz

Tel. 407 FABRYKA OLEJU Tel. 407

Garbarnia w Kościerzynie

posiada na składzie

skóry siodlarskie,
boksowe i foledrowe

jak również wydaje

za dwie skóry surowe
jedną wygarbowaną.